

KALENDARZ

Dziś św. Cyrylla b. i Anatolji m.
D. 10 „ Jana z Dukli i 7 braci m.
„ 11 „ Piusa pap. m.

CENA OGŁOSZEŃ.

Za pierwsze 6 wierszy kon. 25,
za każdy następny wiersz lub jego
miejsce po k. 5.

KALISZANIN,

Wspomnienia historyczne.

D. 9 lipca 1762 roku, wstąpiła na tron cesarsko-rosyjski Katarzyna II (Wielka).

D. 10 lipca 1509 roku, urodził się w Noyon w Pikardji Jan Kalwin znakomity reformator religijny.

D. 10 lipca 1696 r., umarł w Wilnie pod Warszawą król Jan III.

GAZETA MIASTA KALISZA I JEGO OKOLIC.

Wtorek dnia 9 Lipca 1878 roku.

Kaliszanin wychodzi dwa razy w tygodniu, t. j. we Wtorki i Piątki w południe. — Cena Kaliszana: kwartalnie: rs. 1 kop. 20. za przesyłkę pocztą kop. 40; miesięcznie kop. 40. za odnośnienie po kop. 5 miesięcznie; numer pojedynczy kop. 6. — Prenumeratę przyjmują: w Kaliszu: główny kantor u wydawcy W. Hindemitha, i miejscowe księgarnie; w Warszawie p. Stanisław Winiarski na Nowym Świecie № 62 i w Turku p. Wilhelm Rosenberg. — Artykuły nadsyłane zwracaniem nie będą.

Rozporządzenia Rządowe.

Zmiany w służbie.

Pomocnik Pocztmistrza w Sosnowicach, *Grochowski*, mianowany Pocztmistrem w Koniole.

W Zarządzie Akcyzy: Starszy pomocnik Nadzorca 1-go okręgu, *Zuchowski*, przeniesiony na taką samą posadę do okręgu 7-go, a na jego miejsce przeniesiony starszy pomocnik Nadzorca 7-go okręgu, *Szewelew*.

Wiadomości miejscowe i okoliczne.

== W historii żydów polskich miasto nasze bardzo ważną zawsze odgrywało rolę. Tu utworzyła się pierwsza gmina za przybyciem żydów do Polski w jedynastym wieku. Tu najpierw dały się czuć żydom pomysły następstwa przywileju, jaki im w 1264 r. nadał książę kaliski, Bolesław Pobożny, ojciec Jadwigi, matki Kazimierza Wielkiego. Tu żydzi zbudowali pierwszą w Polsce bożnicę, którą Bolesław osłonił przywilejem od napaści gawiedzi, naczynając surowe za jej uszkodzenie kary. Bożnica ta stała się po dziś dzień ciekawy historyczny zabytek. Niektóre w niej ławki, prawem dziedzictwa utrzymywały się już po lat kilkaset w jednych i tychże rodach, przechodząc od prapradziada do prawnownika w spuściznę. Szkoda, jeśli rodaty starożytne w arce zachowane, oraz wiele ciekawych dokumentów i zabytków archeologicznych, nie zostały ocalonemi w ostatniej awanturze ulicznej!..

== Pora udawania się do kąpiel krajowych lub zagranicznych, w pełnym teraz rozwoju. Ci, którzy wybierają się do wód austriackich, daramnie się nad rozwiązaniem zadania, w jaki sposób postąpić należy przy zamianie naszej waluty, aby jaknajmniej doznać straty. Czy ru-

ble wpraw zamienić marki, a dopiero niemieckie marki na guldeny austriackie, czy też bezpośrednio pieniądze nasze na guldeny?

Dziwna rzecz, iż strata na naszej walucie i w jednym i drugim razie, jest prawie jednaka, a przecież zdawałoby się, iż stosunki handlowe między Niemcami a Austrią, daleko więcej rozwinięte, niż stosunki naszego kraju z tą ostatnią, wypływały powinny na otrzymanie korzystniejszej dla nas różnicy. Ale tak nie jest i anomalia ta pochodzi stąd, że w Wiedniu, wedle opinii doświadczonych finansistów, jak czytamy w korespondencji z Wiednia do „Petersburgskiego Herolda“, prowadzą interesy z rublami w sposób nieracjonalny. Zamiast wchodzić w bezpośrednie stosunki z rynkiem pieniężnym Królestwa, używają tam zawsze pośrednictwa Berlina i notowania giełdy berlińskiej służą im za zasadę regulowania interesów z Polską. Gdy w Wiedniu potrzebują rubli lub weksli na Królestwo Polskie, udają się po nie do Berlina, bo tam zawsze znajdują się polskie weksle, któremi płacą towar w Królestwie kupiony. Ale stan ten abnormalny zmienił się w ostatnich czasach na korzyść Austrii. Zboże rosyjskie pociągają teraz wysyłać do zachód Europy przez Austrię, która je przyjmuje na sprzedaż komisową, jest więc uadzięca, że rola pośrednictwa Berlina upadnie, a korzystając z bezpośrednich stosunków handlowych z Austrią, przy zamianie naszej waluty, mniej też wyzyskiwać nas będą w Berlinie.

== Municypalność nasza, nieustając w staraniach około uporządkowania i upiększenia miasta, w roku bieżącym otrzymała już zezwolenie na wykonanie następujących robót:

Część ulicy Nowy-Świat, przez którą dotąd, zwłaszcza po deszczu, trudno było przebrnąć, z powodu kałuży wody i błota, wybrukowaną zostanie, a co według kosztorysu przeznaczono 1171 rs. 39 k.

W celu usunięcia szkodliwych wyziewów, wydobytających się z kanału, przechodzącego od

alei Józefina przez posesję Strzałkowskiego, aż za Rypinkowską rogatkę, co zwłaszcza letnią porą, z powodu bliskiego sąsiedztwa parku, bardzo było przykrem, kanał takowy wybrukowany zostanie i prócz tego, pod samym wałem ochronnym urządzonym będzie podziemny ściek do rzeki dla przeprowadzenia nieczystości, na co przeznaczono 587 rs. 74 kop.

Na Nowym-Rynku przy domu p. Dąbrowskiego, od strony ulicy Ciasnej, urządzoną będzie nowa studnia, na co według kosztorysu wyliczono 231 rs. 12 kop.

== W ostatnim 117 numerze Zbioru Praw i Rozporządzeń Rządowych, znajduje się Najwyższy zatwierdzony wniosek komitetu do spraw Królestwa Polskiego, określający środki zachęty do wywozu spirytusu krajowego za granicę.

Pierwsza inicjatywa projektu tego rozporządzenia przynoszącego korzyść dla naszego przemysłu wyszła jak nam wiadomo, z gubernji kaliskiej.

== Z gazet rosyjskich dowiadujemy się, iż naczelny wódz armji czujonej pod Konstantynopolem, generał Totleben, rozkazał wydalci starozakonnych handlarzy z linii wojsk rosyjskich. Podwładni dowódcy przystąpili już do wykonania tego rozkazu.

== „Kurier Lubelski“ od kilku dni stał się pismem codziennem. Oby podobny objaw rozwoju prowincjonalnej prasy i w innych miastach się powtórzył. Z życzeniem tem łączymy dla „Kurjera Lubelskiego“ nasze: *Szczęść Boże!*

== Pierwszą kobietą posiadającą u nas patent na lekarza, jest panna Tomaszewicz, która w roku zeszłym wydała rozprawę, traktującą o labiryncie usznych. O pracy tej pisma zagraniczne wyrażają się z uznaniem.

== Uzupełniamy podaną w zeszłym numerze wiadomość o pożarze w Gruszczycach (powiat sieradzki) następującymi szczegółami: Pożar miał

SZATAŃSKI ANIOŁ

przez

D-ra TEOBORA TRIPPLINA.

(Dokończenie).

Polonia amerykańska.

Przepraszając szanownego czytelnika za rozłączenie go na czas tak długi, z owym wesółym młodym amerykańkiem, którego przyjadł tak przeraził państwa Byliń... znowu go polecam względem publiczności, w nadziei, że nazwisko które nosi, rozbudzi w nim szacunek, miłość, a może i coś więcej dla naszej krainy, tembardziej, że dzięki owej końcówce *ski*, już na drugiej półkuli, nauczy się nas cenić i korzystać z zaśląg. Przez wielkich naszych mężów tam położonych.

Kapitan Ludwik nie był Polakiem z pochodzenia, nie umiał mówić po polsku, a jednak był już trochę Polakiem z przekonania, wtedy, gdy go poznał w Montpellier. Co to znaczy być Polakiem z przekonania, nieurodzony w Polsce, niemający ani jednej kropki krwi polskiej w żyłach i nieumiejąc mówić po polsku?

Na to pytanie byłbym w stanie odpowiedzieć całym grubym tomem, a każde z tych słów odbiłoby się echem przyjemnym o serce samego Chrystusa. Był Polakiem w Ameryce, to znaczy: tu, walczyć za sprawę uciśnionych murzynów, niewolników i skazałego na wieczną biedę proletariatu.

Dzięki nazwisku polskiemu Ludwik Byl... wychowawcy został w szkole wojskowej imienia Kazimierza Pułaskiego w Savannah, gdzie dzielny ten wódz, bijąc się jak Leonidas, za sprawę niepodległości amerykańskiej przeciw anglikom, poległ śmiercią waleczną d. 9 października 1779 roku i tą śmiercią zyskał na zawsze serce amerykańców dla sprawy swego tak ludzkości zasłużonego narodu. W tej szkole wojskowej, by uczcić pamięć bohatera, wykładano dzieje Polski, z jakąś widok szczególną sumiennością. Ludwik bowiem dał się niemi rozrzewić dla narodowości już dogorywającej i zna historję naszą, jak mało który Polak, trąbkowy patriota, znał ją pragnie. Wierzy w swe pochodzenie polskie, zapuszczył wąsy spadające, włosy nosi na tył groźno zaczesane, z czoła wysokiego, mądrego na tył głowy spadające, jak je nosił szalowej odwagi rycerz, Kazimierz Pułaski, i taką, jak on przywdziewa czarnąkę granatową z swym barankiem. Zdaje mu się nawet, że jest podobnym do Pułaskiego i mnie się tak zdaje, chociaż zapewne nasz Kazimierz nie miał tak czarno-kru-

czych włosów, tak śniadej cery, tak wielkich czarnych oczu, tak orlego nosa i w ogóle tak poprawnych, prawdziwie klasycznych rysów. Ale mu to wszystko jedno: postanowił sobie być Polakiem i jest nim, chociaż, jak powiedziałem, słowa po polsku nie umie. O budowie języka naszego i wszystkich słowiańskich ma jednak jasne pojęcie i postanowił poduczyć się po polsku w czasie zamierzonego pobytu w Krakowie. Dokonał tego zamiaru w wiekopomnem naszym mieście, bawił później kilka miesięcy w Galicji, wybrał na towarzysza podróży młodego Polaka, i z nim w chwilach swobodnych, wertował polskie książki. Młody, pełen zapędu, poznawszy nasze góry i lasy, nasze szlachetne uczucia, myśli i cierpienia, opuszczał brzegi Wisły z serdecznym entuzjazmem dla naszych rodaków i porzysnął sobie zostać wiernym narodowi, do którego należał nazwiskiem. O! wielkim być musi urok kraju naszego, kiedy obcy przybysz w tak krótkim czasie, tak go namiętnie ukochał może.

Ludwik nie dopuszcza ani na chwilę, żeby matka, którą kocha, czci i wielbi, mogła być w czemkolwiek bądź choć na chwilę zgrzeszyć, lub tylko zbłądzić; jesto syn jaknajlepszy, jaknajserdeczniejszy, Angellara go zapewniła, że jest z mężem najlegalnie rozwiedziona, nie dziwi go zatem widok tej drugiej, z panem Byliń... mieszkającej żony. Ojca uważa jako sfaunduję, z którym rozumna jego matka żyć nie mogła.

Ogłoszenia.

Daniel Zawadzki

ADWOKAT PRZYSIĘGŁY

zawiadamia interessowanych, że kancelarię swoją przeniósł do domu pani Gembickiej, róg ulicy Kanonickiej i Warszawskiej pod № 70. 284-4-1

Do premjum Tygodnika Ilustrowanego „Świeczniki Chrześcianstwa,” wykończamy

RAMY w cenie od rs. 5 kop. 50 do rs. 9.
287 **Fingerhut i Lubelski.**

RS. 7,500 do wypożyczenia na dobra w pierwszym miejscu po Towarzystwie. Wiadomość u Zgłeczewskiego Adwokata. 283-2-1

RS. 2,000 jest do wypożyczenia na pewną hipotekę. Blizsza wiadomość w Kaliszu w handlu pana Wilkanowicza. 285-2-1

Do wydzierżawienia: stajnie, wozownie i spichrze do zboża lub innych potrzeb. Wiadomość w ekspedycji „Kaliszanina.” 6-1

Mieczysław Grabczewski

ADWOKAT

przeniósł kancelarię do pałacu Puławskiego, ulica Stawiszyńska-Przedmieście № 500, drugie piętro, schody główne. 286-4-1

Największy wybór
OBIEC PAPIEROWYCH
odznaczających się trwałością, gusem i taniością,
W SKŁADZIE
FINGERHUTA I LUBELSKIEGO
ulica Wroclawska № 154 przed kamiennym mostem.

Dla wyгоды Sz. Publiczności, są próby obić obecnie na składzie będących, do przejrzania w dystrybucji p. LANDEGO, w domu p. Eigera w Ryнку. 256-6-5

Kalendarz astronomiczny kaliski.

D N I E		S t o i c a		D n i a		K s i e ż y c a	
		Wschód	Zachód	Długość	Ubyło	Wschód	Zachód
g.	m.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
9	Lipiec	54	8	16	22	0	10
10	Wtorek	55	8	16	20	0	18
11	Sroda	56	8	16	18	0	20
	Czwartek						

W. Ehm.

naszej. 1) Rom. Mauer: Urzędnicy kancelaryjni Wł. Jagiellų, studjum dyplomatyczne przez D-ra Fryd. Papée. 2) Codex diplomaticus majoris Poloniae (wydany staraniem Tow. przyj. nauk. poz. Poznań 1877). Przez D-ra Fryd. Papée. 3) Die Uebersetzungen arabischer Werke in das Lateinische seit dem XI Jahrhundert, przez T. Wüstenfelda. Podał Jan Kartowicz. 4) Monografia Lublina. Napisał Władystaw K. Zieliński. Tom I. Dzieje miasta Lublina. Lublin 1878. 5) Revue Slave seule publication periodique en langue française, uniquement consacrée à la littérature, aux sciences et aux beaux arts des pays Slaves paraissant de 1 et le 15 de chaque mois. VII. Kronika miesięczna.

— Zeszyt 85-ty „Niwy” zawiera: 1) O konwencji genewskiej, prof. A. Białockiego. 2) Materiały statystyczne do stanu ekonomicznego Królestwa Polskiego w r. 1876. II Statystyka rolnictwa Witolda Załęskiego. 3) „Wianki” Władystawa Niedźwieckiego. 4) Początki Francji współczesnej, Henryka Taine'a, przedstawił Piotr Chmielowski (dalszy ciąg). 5) Łokciem i miarką, powieść społeczno-obyczajowa, przez Stanisława Grudzińskiego. 6) Stanisław Leszczyński, jako statysta, p. Aleksandra Rembowski. 7) Sprawy bieżące, p. Jacka Soplicę. 8) Ruch literacko-naukowy, p. Chmielowski. 9) Rozmaitości, przez J. J. 10. Karta tytułowa i spis rzeczy za pierwsze półrocze 1878 r.

Wiele osób, zajętych całodzienne po za domem swoim, może się leczyć starannie, w razie napadu kataralnego, dychawicznego lub kiedy są dotknięci innemi cierpieniami przewodów oddechowych albo płuc.

Kapsułki smołowe Guyot'a, zastępujące wszelkie naparzenia z ziół, syropy i pastylki różnej nazwy, usuwają i takie niedogodności. Dosyć jest zażyć po parę kapsulek do każdego jedzenia, a że fiakon zawiera 60 sztuk, przeto, to skuteczne lekarstwo, nie kosztuje więcej jak 4 do 5 kop. dziennie i uwalnia od wszelkiego innego sposobu leczenia.

Dla uchronienia się od nabycia naśladowanych, należy bardzo uważać na podpis Guyota, drukowany na etykietce w trzech kolorach.

Korrespondencja Redakcji.

— Panu J. M. w Kaliszu. Projekt przez pana podany potrzebuje przedewszystkiem aprobaty władzy.

Obserwatorowi w Łęczycy. Przypominamy się panięci.

S Z A R A D A .

Kto wiele pierwsze drugie, wiele przegrać może. Trzeciach moc niestychana na najwyższym torze. Wszyscy mają mielciana, lecz to prawda święta, że i ten „Kaliszanin” ma korespondenta.

Znaczenie szarady, pomieszczonej w numerze 52: **Pa-ra-ll-po-men.**

STACJA METEOROLOGICZNA W KALISZU.
Godzina 8 rano.

Miesiąc	Stan	Temperatura	Barometra	Wiatr	Pogoda	Uwagi
8	Sredniej temperatury Punktu rosy Różnica Hygrometr 69%	+ 13,5° + 8,5 4,9	756,5	Z mierny	poż nocne	Niestęda pogoda
9	Sredniej temperatury Punktu rosy Różnica Hygrometr 65%	+ 12° + 6,5 5,5	758	Pn. Z. mierny	połm nocne	Niestęda pogoda

Dr. Kazimierz Raczynski

z d. 8 lipca przynosi mieszkanie do domu W. ej Kachelskiej, ulica Rzeźnicza (naprzeciwko chlebowych jatek) 1-e piętro; chorych nadal tak samo przyjmować będzie od 8—9 rano i od 1—3 po południu. 277 3-2

Niniejszem mam honor zawiadomić szanowaną publiczność miasta Kalisza i okolicy, że w moim głównym składzie materiałów piśmiennych, założyłem także skład

Obić papierowych

(t a p e t) i listew złożonych krajowych i zagranicznych z ceną bardzo przystępną i wyborem najgustowniejszym. 278 3-2 **L. RAWICKI** Rynek Nr. 4 i 5.

Niniejszem mam honor zawiadomić sz. publiczność m. Kalisza i okolicy, że skład desek i bali przy Nowym-Ryнку pod № 416, naprzeciwko Magistratu, zaopatrzony został w znaczny zapas

desek stolarskich

i budowlanych wyborowych suchych wszelkiego rodzaju, które sprzedają się hurtowo i detalicznie po cenach najumarkowańszych. Zarządzający składem 254-6-4 **J. Unikowski.**

Premjowe Pożyczki

po kop. 50 ubezpiecza od amortyzacji kantor **J. Mittwocha** w Kaliszu. Tamże o wynajęcie mieszkania umeblowanego dowiedzieć się można. 255-4-4

Lignickie ogórki

bywają obecnie sprzedawane hurtowo przez **F. A. Herrmana** kommissionera i kupca (engros) w Lignicy. 280 2 2

Kurs Giełdy warszawskiej.

Dnia 6 lipca 1878 r.

Monety i papiery.	złoty	ptacono
	Ruble i kopejki	
Pół-Imperjalj rosyjskie	—	1 93
Marki państwa Niemiec.	—	47
4% listy zast. 3 okresu serji I. II i III.	100	—
5% „ „ nowe z r. 1869 duże	99	98 60
„ „ „ małe	98 95	98 50
Listy Likwidacyjne za rsr. 100	—	—
Bilety Banku Cesarstwa serji I. II i III.	97	—
Nowa rosyjsk. pożyczka premjo. 1864	243	—
„ „ „ 1866	240	—
Akcje Drogi Żel. Warsz.-Wied. za szt.	80	—
„ „ „ Warsz.-Bydgoskiej	—	—
„ „ „ Głow. Tow. Ros. Dróg Żelaz	—	—
„ „ „ Drogi Żelaz. Warsz.-Terespols.	—	131
Obbligacje Kolei Żelaz. Terespolskiej	—	—
Akcje Kolei Żel. Fabrycz.-Łódzkiej	—	112 50
5% Listy Zastawne Rosyjskie	—	—
Pożyczka Wschodnia	—	—
Wartość kup. bież. od L. Z. starych k. 15		
„ „ „ nowych „ 19		
„ „ „ Likwidn. „ k. 38		
Weksele.		
Berlin: a vista z krót. term. 300 m.	141	30
Londyn: 1 funt szterling 3 m.	9	51
Paryż: Weksel 2 m za 300 franków	114	91
Wiedeń: Weksel 8 dni za 150 f.	123	30
Moskwa: 100 rsr. 1 m.	—	—
Petersburg: 100 rsr. 3 m.	—	—
„ „ „ a vista	—	—